

Kvaliteten på turnustjenesten må sikres

Fra foreningen

Turnustjenesten for leger er i endring, og kvaliteten oppleves av mange leger å bli dårligere. Tredelt turnus, flere turnusleger i hver sykehusavdeling og hver kommune, kortere tjenesteplaner og redusert mulighet til å lære vaktarbeid både i sykehus og i allmennmedisinen, fører til at unge leger føler seg usikre på om tjenesten gjør dem tilstrekkelig skikket til å starte legegjerningen etter autorisasjon.

Turnustjenesten for leger har eksistert i Norge fra 1955 og ble innført samtidig med at studiets lengde ble avkortet med ett og et halvt år. De utdanningsmessige målsettinger for turnustjenesten ble først beskrevet senere og etter hvert ble det utarbeidet en målbeskrivelse.

I § 1 i den nye turnusforskriften heter det blant annet: «Formålet med den praktiske tjenesten (turnustjenesten) er at turnuslegen gjennom arbeid som lege under særskilt veiledning, opplæring og supervisjon skal få nødvendig erfaring med akutte tilstander, samt tilegne seg praktisk rutine for selvstendig å kunne utføre vanlig legevirksomhet på forsvarlig måte.» Formålet med turnustjenesten er å sikre befolkningen helsetjenester av god kvalitet. Da må både læringen og evalueringen av den enkelte turnuslege sikres. Spørsmålet nå er om turnustjenesten ikke lenger sikrer den kvaliteten den har til hensikt å ivareta.

Behovet for ervervelse av kunnskaper og ferdigheter turnustjenesten er forutsatt å gi, synes å øke. Dette skyldes flere forhold, som mindre praktisk læring under studiet grunnet økning av studenttallet ved norske universiteter og flere studenter fra utenlandske universiteter med tradisjon for mindre grad av praktisk læring i studiet. Muligheten til praktisk arbeid gjennom vikariater i studietiden reduseres som en følge av bedret legedekning.

Det man lærer i løpet turnustjenesten, er både relatert til det antall pasienter man får ta hånd om, den tid man tilbringer med klinisk arbeid, hvilke type arbeid man får ta del i og ikke minst den veiledning man får. Kombinasjonen av økende antall turnusleger ved hvert sted, reduserte tjenesteplaner og mindre vakt deltakelse, kortere tjenestetid i hver avdeling og knappe veiledningsressurser fører ikke bare til at læringsverdien settes under press, men også at evalueringen av den enkelte turnuslege vanskeliggjøres. Fire måneder er kort tid om en avdelingsoverlege er i tvil om hun skal godkjenne en turnusleges tjeneste eller ei.

Skal formålsparagrafen oppfylles og kvaliteten sikres, er det åpenbart at det finnes grenser for hvor mange turnusplasser det norske helsevesenet kan tilby. Samtidig med at antall studenter i Norge har økt sterkt de siste årene, er det fortsatt en jevn økning av søkere fra utlandet til tilleggskurset. I dag kan medisinske kandidater fra alle EØS-land melde seg til turnus i Norge, på lik linje med de som utdannes her i landet. Turnustjenesten bør av faglige grunner følge rett etter avsluttet embetseksamen. Dersom man ikke innfører begrensning på retten til turnustjeneste, kan ventetiden for å få slik tjeneste i løpet av få år bli uakseptabel lang. I Danmark har man allerede innført en slik begrensning.

Vi vet at kvaliteten på turnustjenesten varierer til dels sterkt fra sted til sted. I tillegg til evaluering av den enkelte turnuslege er det helt nødvendig å evaluere de enkelte tjenestesteder. Legeforeningen har, gjennom et solidt arbeid utført av våre spesialforeninger, lang erfaring med en tilsvarende evaluering av spesialistutdanningen. Dette er arbeid av høy kvalitet til en rimelig kostnad. Vi har derfor tilbudt oss å etablere en tilsvarende ordning for turnustjenesten.

Legeforeningen har tatt opp en rekke problemstillinger knyttet til turnustjenestens kvalitet med Helsedepartementet. Selv om det har tatt lang tid, synes departementet nå å ta problemstillingen på alvor. Sosial- og helsedirektoratet er bedt om å utrede blant annet erfaringene med tredelt turnustjeneste, antall turnusplasser og evaluering av turnusleger og turnussteder.

Samfunnet ønsker trygghet for at våre leger yter medisinske tjenester av god kvalitet, og at de møter pasientene på en verdig måte. Kanskje den viktigste garantist i så måte er en god turnustjeneste, hvor også de som ikke egner seg til å arbeide som leger stoppes. Utviklingen de siste årene tilsier at myndighetene snarest må iverksette nødvendige tiltak for å sikre at formålet med tjenesten oppfylles.

Hans Kristian Bakke
president
hans.kristian.bakke@legeforeningen.no